

Landschappelijk inpassingsplan

fam. van der Lede
Drenthelweg 1
7121 KV Aalten
maart 2022

Toelichting op de landschappelijke inpassing

Korte historie

Het plangebied ligt aan de Drenthelweg ten oosten van het dorp Aalten. De boerderij 'Leemhorst' heeft altijd op de huidige plek gestaan. De locatie is op de verschillende kaarten, gebruikt in dit rapport, weergegeven als stip (kaart 1920) en omcirkeld (overige kaarten).

In de omgeving is leem gedolven voor de steenbakkerij. Het bos aan de overzijde van de Drenthelweg staat bekend als 'de leemgate'.

Landschappelijk gezien maakt het plangebied deel uit van het 'kampenlandschap'. Een van oorsprong grillig en zeer kleinschalig landschap ontstaan door geleidelijke individuele ontginning. De boerderijen liggen verspreid in een omgeving met vrij veel reliëf. Op de hogere delen zijn door ophoging bouwlanden ontstaan, de zogenaamde kampen. De lagere delen bestaan uit weiland afgewisseld met (nog niet ontgonnen) heide percelen. Dit alles in een zeer dicht netwerk van hakhoutsingels, bossen en bosjes.

Huidige situatie

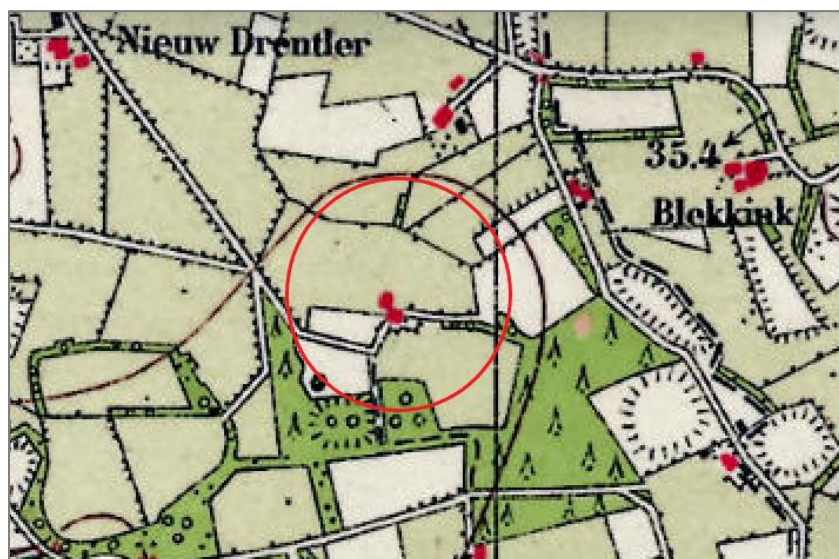
In de huidige situatie ligt het plangebied op de overgang van een relatief gaaf stuk oud cultuurlandschap aan de zuidzijde: landgoederen 'Beestmans', 't Winkel' en natuurterrein 'de Maote' van Staatsbosbeheer. Aan de noordzijde bevindt zich een volledig voor de moderne landbouw ingericht cultuur landschap. De noordzijde is dan ook voor het grootste deel in de loop der jaren van beplanting ontdaan, zoals te volgen is op de reeks toegevoegde historische topografische kaarten.

situatie ca. 1920

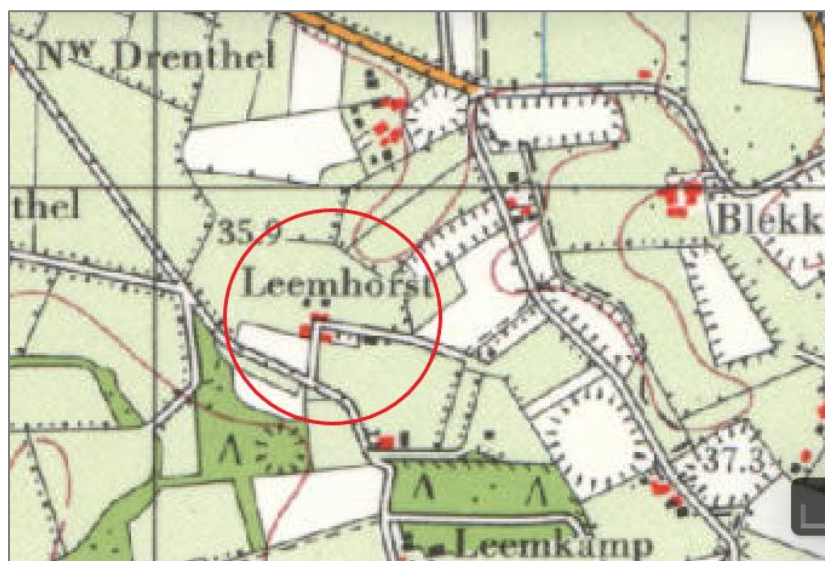
situatie ca. 1930

situatie ca. 1950

situatie ca. 1960

situatie ca. 1970

situatie 2001

Het erf zelf sluit aan op de noordzijde d.w.z. er is nauwelijks erfbeplanting aanwezig (zie 'het erf'). Op de verschillende topografische kaarten is te zien dat ook de wegenstructuur in de loop van de tijd sterk is veranderd.

Directe omgeving:

De bij de boerderij horende gronden van 'Leemhorst', in eigendom bij de familie van der Lede, zijn momenteel in gebruik als grasland. De nabijgelegen agrariër heeft deze gronden de laatste jaren in gebruik gehad en zal dat seizoen 2022 ook nog beheren. Langs de Drenthelweg en aan de oostzijde ligt een vrij diepe sloot. Door veel leem in de ondergrond (het is niet voor niets 'Leemhorst') zijn het percelen met vaak stagnerend water.

Het erf

Het erf wordt ontsloten door een toegangsweg/landbouwweg en had in het recente verleden een 'achteruitgang' (zie kaartjes ca. 1930 t/m 1970). Op het erf staan twee hoofdgebouwen: de boerderij zelf en ten westen daarvan een kapschuur. Aan de noordzijde van de kapschuur is een afdak aangebouwd. Een karloods van deels steen en deels hout en een 'ovenhuisje' ten noorden van de boerderij, zijn twee karakteristieke gebouwtjes op het erf.

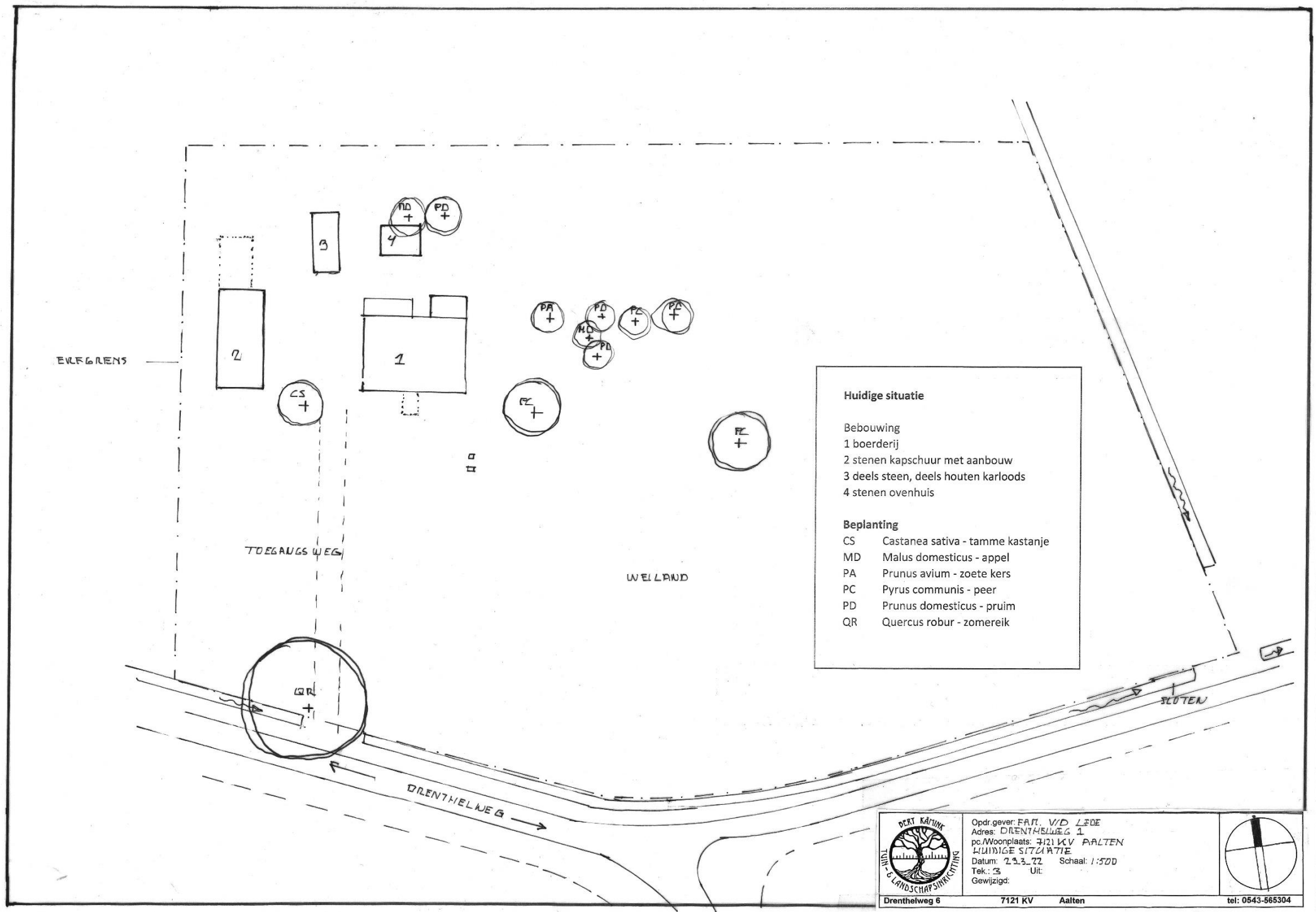

Aan het begin van de toegangsweg staat een zeer grote laag vertakte, fraaie en markante (vaak gefotografeerde) zomereik.

Op het erf staat verder weinig beplanting.

Wel is er een restant van wat eens een hoogstamboomgaard was. Verspreid staan er nog appel, pruimen en perenbomen, deels aangevuld met wat fruitbomen van recenter datum.

Huidige situatie

Bebouwing

- 1 boerderij
- 2 stenen kapschuur met aanbouw
- 3 deels steen, deels houten karloods
- 4 stenen ovenhuis

Bepanting

- CS Castanea sativa - tamme kastanje
- MD Malus domesticus - appel
- PA Prunus avium - zoete kers
- PC Pyrus communis - peer
- PD Prunus domesticus - pruim
- QR Quercus robur - zomereik

Opdr.gever: F.A.T. V.D. LEDE
Adres: DRENTHEWEG 1
pc/Woonplaats: 7121 KV AALTEN
HUIDIGE SITUATIE
Datum: 2.3.22 Schaal: 1:500
Tek.: 3 Uit:
Gewijzigd:

Drenthelweg 6

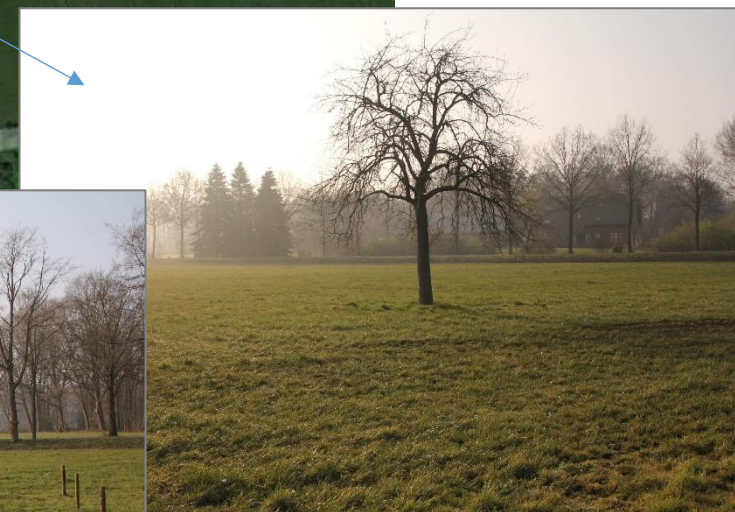
7121 KV

Aalten

tel: 0543-565304

huidige situatie foto impressie erf

**huidige situatie foto impressie
landschap**

Beleid

Rijk/provincie

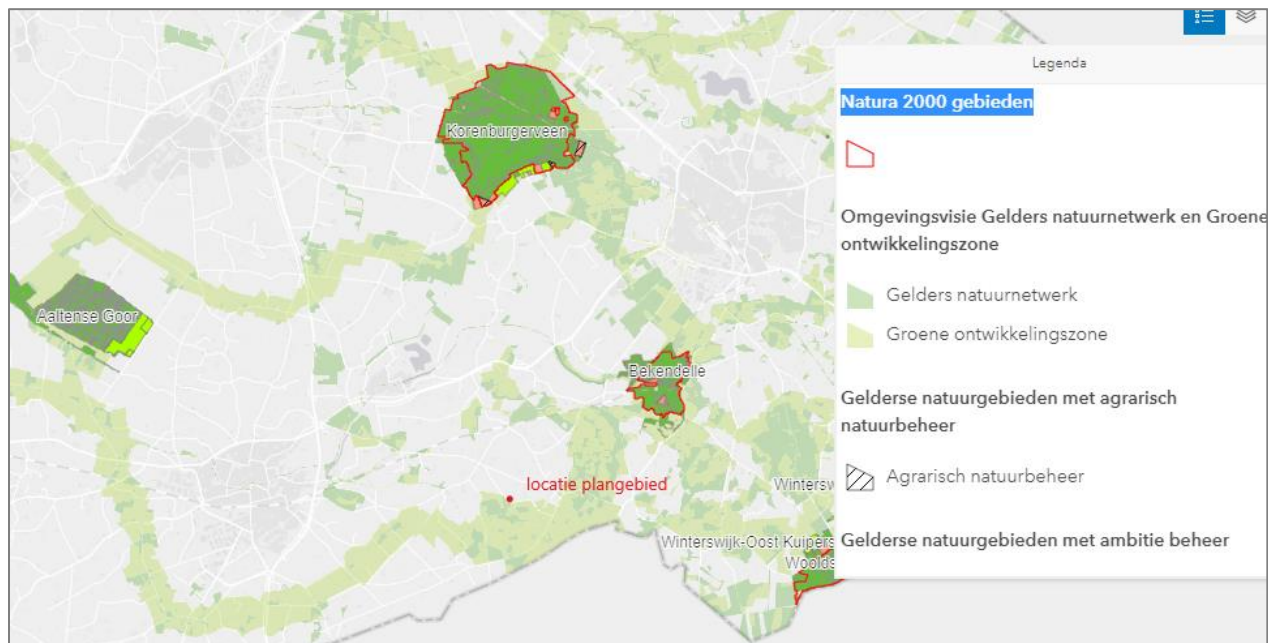
De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen, leggen het Rijk en provincies sinds 1990 een samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden en natuurlijke cultuurlandschappen aan: het Gelders NatuurNetwerk (GNN). Het GNN is een gebied met een samenhangend netwerk van binnen de provincie Gelderland bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten. Dit Gelders natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens zoekgebied voor te realiseren nieuwe natuur.

Het doel van het GNN is om te komen tot duurzame populaties van kwetsbare planten en diersoorten. Om de planten en diersoorten gezond en veerkrachtig te houden, moeten ze in verschillende leefgebieden kunnen voorkomen. Dit is belangrijk voor de voortplanting, het bevordert de genetische variatie binnen een soort. Soorten hebben zo meer overlevingskansen en meer uitwisselingsmogelijkheden.

Subsidie

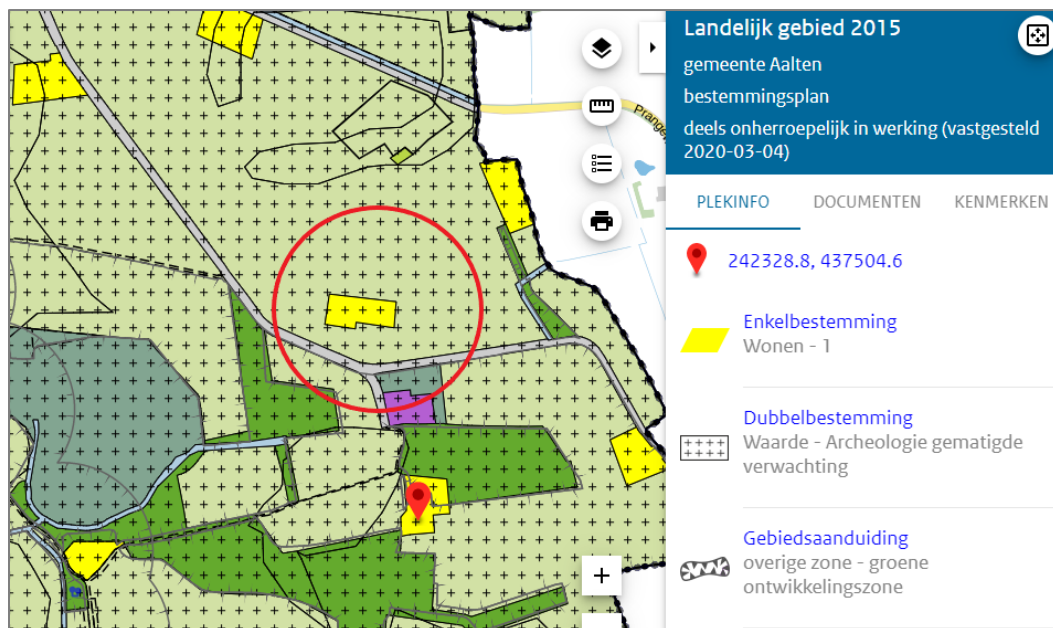
Voor de ontwikkeling van nieuwe natuur, inrichting en beheer, stelt de provincie financiële middelen beschikbaar via de provinciale regelingen zoals het natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer.

Het plangebied ligt net tegen de verbindingszone (EVZ Aalten zuid) van het GNN aan.

Gemeente

In het bestemmingsplan van de gemeente Aalten is het plangebied begrensd als 'agrarisch gebied met waarden' met archeologisch gematigde verwachting.

De gemeente Aalten heeft voor het gemeentelijke beleid een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. Binnen dit plan valt het plangebied onder deelgebied 6: Haart, en daarbinnen onder 6a: de rand van de Haart met eenmansessen. Voor dit gebied zou er aandacht besteed moeten worden aan o.a. heggen, hagen, lanen, hoogstamboomgaarden en waterberging. Het nabijgelegen Beestmans wordt genoemd als een zogenaamde 'Parel'.

Landschapsdoelen voor bebouwing zijn:

een mooi landschap en het herkenbaar houden van de Achterhoekse identiteit.

Voor erfbeplanting wordt het volgende vermeld:

De meeste boerderijen in het gebied zijn redelijk voorzien van erfbeplanting. Wellicht kunnen ze nog verder aan landschapswaarde winnen met een mooie erfbeplanting. Dit moet ook voorwaarde zijn voor nieuwe gebouwen.

Eik en linde zijn daarbij de soorten die het meest voor de hand liggen. Hoogstamfruitbomen en walnoot kunnen zowel in het jonge als het oude cultuurlandschap een erf (op den duur) een prachtig aanzien geven.

Toelichting op de landschappelijke inpassing

De familie van der Lede heeft kans gezien om naast de boerderij met erf, extra grond aan te kopen. Daardoor is er een aaneengesloten perceel tussen Drenthelweg en boerderij ontstaan aan de zuidzijde. Daarnaast is er ook aan de west en oostzijde een strook grond bijgekocht die het nu mogelijk maakt de momenteel zeer kaal in de omgeving liggende gebouwen beter in te passen.

Door een ruime erfbeplanting zal het perceel in de toekomst veel beter aan gaan sluiten op het ten zuiden gelegen landschap van het Beestmans etc. (zie huidige situatie). De voorstellen zullen tevens een grote bijdrage leveren aan het vergroten van de plaatselijke biodiversiteit.

Uitgangspunt voor het plan is dat het terrein past in de structuur en traditie van een agrarisch landschap en geen parkje wordt. Aan dit landschap rondom de boerderij zijn daarom toegevoegd de landschappelijke elementen en daarmee samenhangende ecologische kwaliteiten van weleer.

Het erf en zijn bebouwing zal vanaf de Drenthelweg gezien een groene achtergrond krijgen aan de noordzijde waardoor het uitgekleden landschap hierachter aan het zicht onttrokken wordt. Langs de west en oostgrens komt eveneens beplanting. Deze beplanting is op twee plekken onderbroken, waardoor enerzijds visueel contact met het omringende landschap voor de bewoners ontstaat. Vanuit het landschap kan anderzijds ook een glimp van de boerderij opgevangen worden, die in zijn oude staat gehandhaafd wordt. Het is niet de bedoeling de boerderij te verstoppen in een groen 'hok', het mag of moet onderdeel zijn van het landschap. Zo zal, komende vanaf de oostkant, eerst een glimp opgevangen worden van het voorhuis. Vervolgens, na het passeren van de singel aan de oostzijde, geeft een blik over de poel, zicht op de kleinschalige structuur van enkele hooiweides die de boerderij omringen. Door een verschrallingsbeheer kunnen deze bloemrijker worden. De poel is gesitueerd op het laagste, dus meest logische punt van het terrein.

Voorbij de volgende singel volgt een geschoren meidoornhaag met enkele knotelzen, waarachter de boerderij opnieuw zichtbaar is. Aan deze zijde is de oude boomgaard hersteld. Vanaf de openbare weg zal men de bebouwing ervaren achter een traditionele hoogstamboomgaard. Deze zal een transparante, in het voorjaar bloeiende overgang gaan vormen tussen openbaar en privé.

Deze boomgaard strekt zich uit over beide percelen waardoor deze als één erf ervaren wordt. Aan deze gewenste één erf gedachte wordt verder bijgedragen door het beplantingsortiment van de singels en hagen aan beide zijden op elkaar af te stemmen en over de erfgrans door te laten lopen. Van een erfgrans tussen voor en achter is aan deze zijde dan ook nauwelijks sprake. Enkele parkeerplaatsen zijn gekoppeld aan de entrees, ze zijn afgeschermd door een forse vrij uitgroeiende haag.

De tuin is begrensd door een traditionele beukenhaag, nagenoeg alle tuinen in de directe omgeving zijn voorzien van een beukenhaag, het erf zal op die manier naadloos bij de omgeving passen. Het overig erf is ter invulling van de bewoners, de landschappelijke inpassing is geen tuinontwerp, een indicatie voor plaatsing van twee schuren is wel meegenomen.

De huidige entree weg is gehandhaafd maar iets in oostelijke richting opgeschoven. Dit zal het negatieve effect op stam en wortels van de weg op de monumentale boom verminderen. Daarnaast ontstaat er zo aan de westzijde een wat bredere ruimte met wat meer mogelijkheden en betere verhoudingen.

Vervolgens ontstaat er een dilemma dat bij vele woningsplitsingen speelt, hoe worden beide percelen ontsloten? De voorkeur gaat meestal uit naar één ontsluitingsweg die zich splitst in twee. Als wij dit scenario toepassen op deze situatie lopen we tegen een aantal problemen aan.

Bij handhaving van de ligging van de huidige ontsluitingsweg zal een overeenkomst van recht van overpad gemaakt moeten worden voor de bewoners van het voorhuis. Een andere mogelijkheid is de weg op te schuiven tot op de erfgrans zodat dit een gezamenlijke weg wordt. Een derde mogelijkheid is een tweede nieuwe oprit voor de bewoners van het voorhuis parallel maar op iets afstand van de bestaande weg.

Bij de eerste twee van deze oplossingen zal hoe dan ook de weg gesplitst moeten worden. De bewoners van het voorhuis hebben momenteel nog geen garage en/of schuur maar het ligt in de lijn der verwachting dat deze er wel gaat komen. Een nieuwe schuur bouwen aan de oostzijde waardoor het zicht op de boerderij geblokkeerd wordt lijkt ons geen fraaie oplossing, ook al zou er vergunning voor verleend worden en heeft ook landschappelijk gezien niet de voorkeur.

Dit betekent dat willen de bewoners van het voorhuis aan de noordzijde van hun woning komen er een soort 'rondweg' vanaf de gezamenlijke inrit rond de boerderij achter langs de siertuin gaat komen. Hetzij als aftakking van de gezamenlijke inrit, hetzij als zelfstandige weg. Dit lijkt ons landschappelijk / visueel allesbehalve een aantrekkelijke oplossing. Er is dan ook een voorstel gemaakt met een volledig andere oplossing.

In het verleden hadden vele erven in de omgeving meerdere toegangen. Het hoofdwegenet heeft zich in de loop der tijd ontwikkeld. Er waren veel meer wegen van erf naar erf die niet via de hoofdwegen liepen. Dit fenomeen staat bekend als 'knooperven'. Een uitgebreid stelstel van kleine paden verbond de erven met elkaar. De paden liepen daarbij vaak over het erf. (bron: Achterhoekse erven veranderen, kadernota ruimtelijke kwaliteit, adviescommissie volkshuisvesting en ruimtelijke ordening)

*historische kaart ca. 1968
'Knooperven'*

Ook in de omgeving van de Leemhorst kan men vele erven knooperven noemen. De Leemhorst zelf had behalve de huidige hoofdonsluitingsweg een 'achter' uitgang aan de oostzijde. Deze sloot aan op de Broekmansweg (inmiddels opgeheven) en had een aftakking naar de percelen en het weggetje van huidig Drenthelweg 4. Eén en ander is op de kaart van rond 1968 nog te zien. Veel van dit soort weggetjes waren niet meer dan een karrespoor of een zogenaamde grashegge.

Bovenstaande vormt de motivatie en inspiratie voor de ontsluiting van het voorhuis. Via het traject van de oude 'achter' uitgang is een nieuwe weg aangelegd naar de Drenthelweg. Deze weg zal ook niet veel meer zijn dan een karrespoor. Een dubbelspoor van grasblokken gelegen in een groene tunnel. De weg wordt volledig omgeven door groen, er is geen

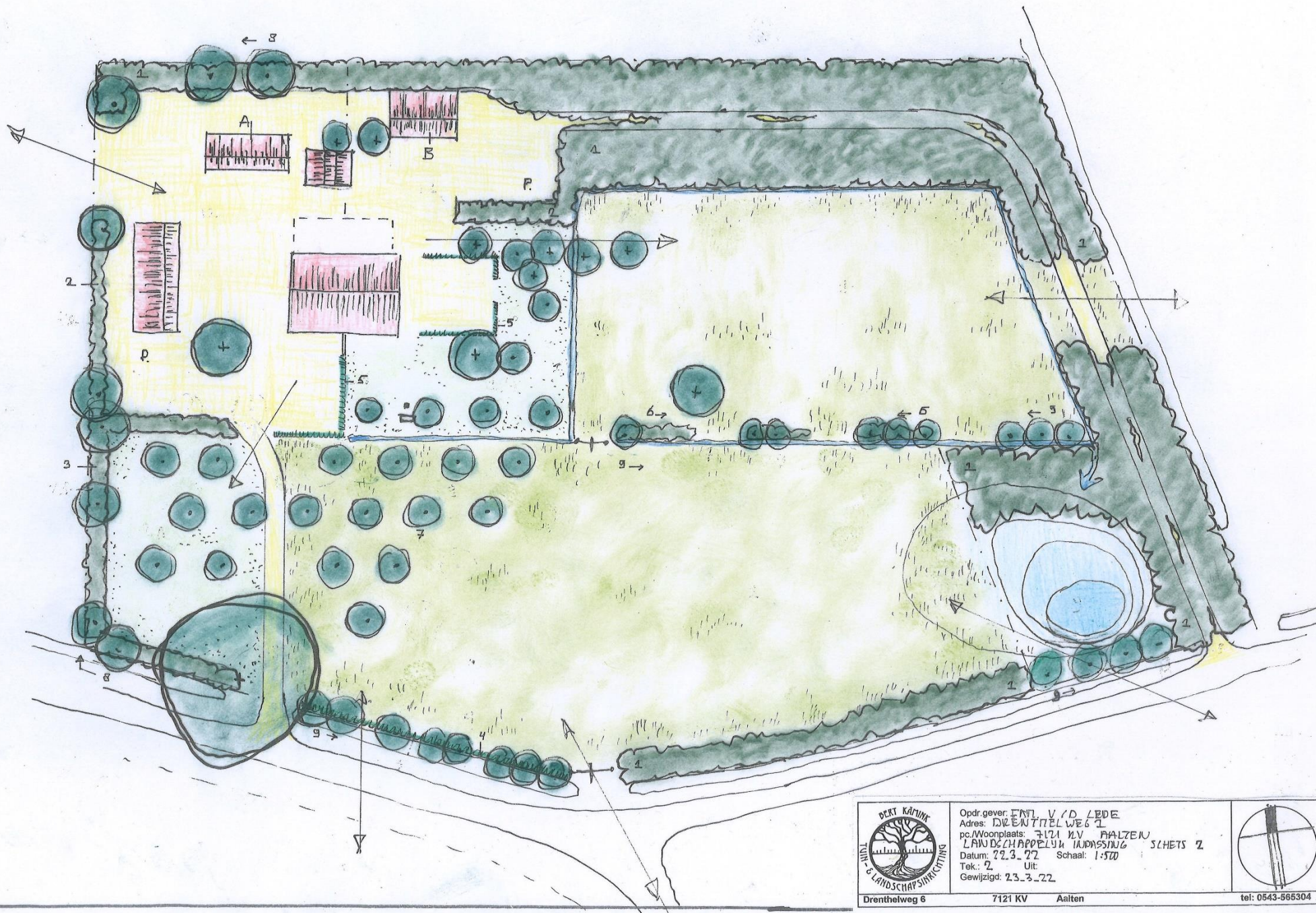

laanbeplanting wat de weg zou benadrukken maar een singel van inheemse beplanting aan weerszijden. Als je het niet weet rij je er aan voorbij. In het landschappelijk beeld overheerst de huidige toegangsweg, de andere is bijzaak en nauwelijks zichtbaar een praktische oplossing met een historische achtergrond.

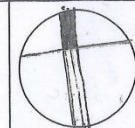
Aanbeveling

Het verdient aanbeveling om de markante beeldbepalende eik zo lang mogelijk voor de omgeving te bewaren. Daarvoor zou naar ons idee een deskundige ingeschakeld moeten worden om met name standplaats verbeterende maatregelen te adviseren en uit te voeren. Het iets verplaatsen van de weg is er naar ons idee één van. Mogelijk zijn hiervoor binnen de gemeente financiële mogelijkheden, wij zien de eik als een boom die het individueel belang overstijgt.

LEGENDA	
	BEDOLUWING AAN NIEUWE SCHUUR (INDICATIEF)
	ERF / TUIN IN TE VULLEN DOOR DE BEWONERS HALF VERHARDING
	PARKEREN (INDICATIEF)
	ZICHTLIJNEN
	POEL
	GREPPELS
	BODMGAARD / BOPEL • = NIEUW + = AANWEZIG
	STILWEELEN EN SIJGELS ZIE BEPLANTING
	JAARLIJK GESCHOREN HAGEN
	GRAS / GAZON
	BLDE MARKSE VEGETATIE MET VERSCHILLENDE DEHEEL
	TOEGEPAST BEPLANTINGS SORTIMENT ZIE BEPLANTINGS PLAN

Opdr. geve: ENL V/D LEDE
 Adres: DRENTHEWEG 2
 pc/Woonplaats: 7121 KV AALLEN
 LANDSCHAPPELIJK INRICHTING
 Datum: 22.3.22 Schaal: 1:500
 Tek: 2 Uit:
 Gewijzigd: 23.3.22

Beplantingsplan

1 Singel langs nieuwe toegangsweg, Drenthelweg en hakhoutbos bij poel plantafstand 1 x 1,5

Aangeplant wordt een menging van inheems bosplantsoen in de maat 80/100

Het sortiment bestaat uit inheemse streekeigen beplanting o.a.:

Struikvormers 90%:

Alnus glutinosa	zwarte els
Carpinus betulus	haagbeuk
Corylus avellana	hazelaar
Crataegus monogyna	éénstijlige meidoorn
Frangula alnus	vuilboom
Viburnum opulus	gelderse roos

Boomvormers 10 %

Prunus avium	wilde kers
Quercus robur	zomereik

De singel wordt beheerd als hakhout, uit de boomvormers kunnen enkele overstaanders worden geselecteerd, bij de poel een groter aandeel els.

2 Struweelhaag 2 st./m¹ in een verspringende rij maat 80/100

Carpinus betulus	haagbeuk
Crataegus monogyna	éénstijlige meidoorn(ca. 50%)
Frangula alnus	vuilboom
Rosa canina	hondsroos
Prunus spinosa	sleedoorn

3 Struweelhaag dubbele rij plantafstand ca. 1 x 1 maat 80/100

Carpinus betulus	haagbeuk
Frangula alnus	vuilboom
Mespilus germanica	mispel
Sambucus nigra	vlier
Sorbus aucuparia	lijsterbes

De struweelhagen kunnen 1 x per 5-10 jaar afgezet worden.

4 meidoornhaag 4 st./m¹ maat 80/100

Crataegus monogyna meidoorn 100%

5 Beukenhaag 4 st. m¹ maat 80/100

Fagus sylvatica beuk 100 %

De geschoren hagen worden jaarlijks 1-2 keer geknipt

6 struweel langs greppel ca 1 st./m¹, enkele rij maat 80/100

Salix aurita geoorde wilg ca. 80 %

Viburnum opulus Gelderse roos ca. 20 %

De struwelen kunnen 1 x per 5-10 jaar afgezet worden

7 Boomgaard plantafstand ca. 8,5 x 8,5 maat 8-10 hoogstam

Aantal afhankelijk van wat gehandhaafd (kan) worden van de bestaande bomen.

Appel, peer, pruim, kers, walnoot, tamme kastanje in nader te bepalen soorten.

8 Overige erfbomen 9 st. maat 10-12

Eik en of linde maar overstaanders uit het bosplantsoen zijn ook mogelijk.

9 Knotelzen 21 st. maat 80/100 of 8-10

Knotten als de bomen polsdik zijn op ca 2 m. hoogte, daarna elke 5-10 jaar knotten.

De opdrachtgever wordt geadviseerd te investeren in de standplaats voorbereiding i.p.v. in grote maten bomen en struiken. Het sortiment kan nog iets wijzigen maar zal bestaan uit inheems streekeigen plantmateriaal. De referentie beelden (m.u.v. de groene tunnel) zijn van door BKTL gerealiseerde projecten in de omgeving.

Referentiebeelden

